

Zdenka Višković-Vukić i Zlatko Vidačković

Pulska festivalska groznica

Kada ste preuzeli vodeće festivala pozvali ste putem festivalske internetske stranice da gledatelji, građani, sugeriraju novi naziv festivala, pa je li Festival igranog filma u Puli nečiji konkretan prijedlog ili naziv s najvećim brojem glasova?

– Višković-Vukić: I prije mog dolaska razmišljalo se o nužnosti promjene imena ustanove koja organizira Festival igranog filma u Puli. Naime, naziv Javna ustanova Pula Film Festival nije u duhu hrvatskog jezika: posljedica je to informatičke tehnologije u kojoj se engleska analitička konstrukcija prenosi na opći hrvatski jezik. Iako smo dobili desetak prijedloga, još tražimo naziv koji će zadovoljiti postavljene jezične, suštinske i asocijativne parametre.

Dobri duh festivala

S prvog plakata koji ste predstavili prije nekoliko dana smiješi se dobar duh grada, podsjećajući više na slavne dane festivala, što svakako nisu bile godine koje su vam neposredno prethodile. Kako po vama izgleda taj dobar duh?

– Višković-Vukić: Odmah po mom dolasku, radi re-pozicioniranja marketinga i komunikacije uopće, okupili su se "stari" festivalski suradnici: Artur Gedike iz Zagreba (kao savjetnik) i Duško Šimičić iz Pule (kao izvršni suradnik za marketing i logistiku), te Predrag Spasojević (oblikovanje cjelokupnog festivalskog vizuala). Zajedno sa Zlatkom Vidačkom (umjetničkim ravnateljem) i ostalim djelatnicima Ustanove započeli smo (koristeći stara iskustva i nove vizije) s kreiranjem ovogodišnje festivalske priče – pozivanjem dobrog duha na 54. Pulu. Tvrdi da je Pula jedan od najatraktivnijih filmskih festivala na otvorenom na svijetu – ovaj, 54. festival kreiramo s posebnim duhom i s namjerom da bude stjecište filmskih promišljanja i brojnih gledatelja, susretnište filmskih autora i glumaca, producenata, distributera, prikazivača, filmskih novinara, kritičara i teoretičara, filmoljubaca... Stoga smo, kao dio jasno profiliranog vizije, prošlog tjedna već predstavili i vizualni identitet 54. festivala: preplakat, plakat, najavnu knjižicu, zastavice, vizit-karte, memorandum, a u tijeku je i izrada web stranice.

Na preplakatu dominira Dobri duh filma, Festivala, Pule, vodi u ona duboka unu-

tarnja poniranja gdje umjetnost boravi, magija koja nastaje između projektora i platna – dio nas i svijeta oko nas! Želja nam je da svakome donose osobnu asocijaciju i – osmijeh na lice! Retro slova pak podsjećaju na daleke pulske početke i stare filmske plakate. Na plakatu Festivala dobar je duh ogranut svjetski prepoznatljivim "zaštitnim znakom Festivala" – plaštem antičke Arene. Taj začudno lijepi Divić grad – tijekom Festivala postaje poput Grala sa zvjezdanim pokrovom – najljepše je filmsko gledalište na svijetu. Autor vizualnog identiteta je pulski dizajner Predrag Spasojević, provjereni suradnik Festivala i dobitnik brojnih uvažanih nagrada i priznanja.

Europolis-Meridijani

Predstavite nam bliže ovogodišnji program – prema prvim informacijama trajat će dvostruko dulje, odvijat će se u više prostora.

– Vidačković: Festival će ove godine u cjelini trajati dan dulje, jer će Međunarodni program *Europolis-Meridijani* početi u četvrtak, 12. srpnja, i trajati do nedjelje, 15. srpnja, kada se u Areni otvara Nacionalni program. Program u Areni ove godine traje dva dana kraće, od 15. do 21. srpnja, a osim Nacionalnog programa uključuje i Popularni program s najvećim filmskim hitovima poput najnovijeg *Harryja Pottera*, koji ima hrvatsku premijeru u Areni. Što se lokacija tiče, novost je da program *Europolis-Meridijani*, koji je dosad imao samo poslijepodneve projekcije u dvorani Zajednice Talijana, dobiva i dvije večernje projekcije na pulskom Kaštelu (Povijesnom muzeju Istre). Kaštel je i ranije ponekad korišten za projekcije stranih filmova, ali paralelno s programom u Areni, dok ovogodišnjim programom izbjegavamo svako preklapanje.

Nataša Petrinjak

Ravnateljica Javne ustanove Pula Film Festival i umjetnički ravnatelj 54. festivala igranog filma u Puli govore o ovogodišnjem programu Festivala igranog filma u Puli, uvođenju međunarodnog natjecateljskog programa i regionalnog Jadranskog programa, novinama u organizaciji festivala i pokušaju da filmska scena zaživi i tijekom godine u Puli

Zlatko Vidačković: Za hrvatsku kulturu i kinematografiju Pula i Dani hrvatskog filma neprocjenjivo su značajniji od festivala koji u glavnom programu prikazuju strane filmove, osobito danas kada su se filmovi nametnuli kao vodeći hrvatski kulturni izvozni proizvod

Što sugerira naziv međunarodnog natjecateljskog programa *Europolis-Meridijani*?

– Vidačković: Godine 2001. donesena je važna odluka da hrvatski film u Puli ne treba izolirati, nego ga prikazivati u kontekstu europske kinematografije, a prvu selekciju europskog filma obavio je redatelj Dalibor Matanić. *Europolis* je program europskih filmova koji slijedi taj koncept, a njegov naziv naglašava Pulu kao europski grad (polis) u kojem se prožimaju različite europske kulture. Programom *Meridijani* Festival je obogaćen i nezavisnim svjetskim filmom, koji se na Festivalu kontinuirano prikazuje od 2004.

Prva tri selektirana filma su francuski *La vie en rose* o životu legendarne Edith Piaf, mađarski *Ferfakt* o zabranjenoj ljubavi i kanadski *C.R.A.Z.Y.* o čarima odrastanja, a ostali će naslovi biti objavljeni nakon Festivala u Cannesu. Inače, zanimljivo je da je prva revija stranih filmova u Areni održana 1953., godinu prije prve revije domaćih filmova koja se vodi kao Prvi festival igranog filma u Puli, pa je međunarodni aspekt Festivala tako stariji od nacionalnog.

Regionalni Jadranski program

S kojom namjerom je formiran Jadranski program ili, možda bolje, je li to dio vaše vizije budućeg razvoja festivala?

– Vidačković: Pulski će festival ove godine prvi put imati regionalni Jadranski program u kojem će biti predstavljene kinematografije jadranskih zemalja: Italije, Slovenije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Albanije. *Jadranski program* bit će sajamskog tipa, te će se svaka od navedenih kinematografija predstaviti putem inserata iz recentnih filmova, najboljeg cjelovečernjeg filma, press konferencije i predstavljanja uz film vezanih

materijala: filmskih knjiga, časopisa, brošura, DVD-ova i CD-ova. Ove godine program je skromnijeg opsega, dok za 55. festival predviđamo pokretanje ambicioznijeg Jadranskog filmskog sajma. Pula je bila kulturno mjesto okupljanja filmskih umjetnika iz regije, i nema sumnje da će putem Jadranskog filmskog sajma to opet postati.

Treba li od statusa regionalnog festivalskog branda ići dalje ili se zadržati u tim okvirima?

– Vidačković: Koncept Pule nije i ne treba biti jednoznačan. Prioritet nam je promocija nacionalne kinematografije putem Nacionalnog programa u Areni, predstavljanja nagrađenih ostvarenja s Dana hrvatskog filma, programa *Prvi pogled* na kojem predstavljamo hrvatske filmove u nastanku i programa *Hommage* na kojem tradicionalno prikazujemo filmove dobitnika triju filmskih nagrada za životno djelo. Međunarodni program razvija se u tri smjera: cilj ležernijeg Popularnog programa je zabava gledatelja i povećanje posjećenosti cjelokupnog programa u Areni, natjecateljski program *Europolis-Meridijani* predstavlja najbolje iz europskog i svjetskog nezavisnog filma, dok je sajamski *Jadranski program* pokrenut radi boljeg upoznavanja i suradnje filmskih umjetnika iz regije.

S obzirom na iznimno povećan broj filmskih festivala u Hrvatskoj posljednjih godina, kako biste pozicionirali festival u Puli?

– Vidačković: Pulski festival od svog je osnutka prije više od pola stoljeća bio središnji nacionalni festival dugometražnog igranog filma, i to će i ostati. On je jednostavno nezamjenjiv. Brojka od nekoliko tisuća gledatelja koji svake večeri u Areni gledaju nacionalne filmove fenomen je ne samo u hrvatskim nego i u svjetskim razmjerima, što su nam potvrdili svi strani gosti. Što se njegove važnosti tiče, za hrvatsku kulturu i kinematografiju, Pula i Dani hrvatskog filma neprocjenjivo su značajniji od festivala koji u glavnom programu prikazuju strane filmove, osobito danas kada su se filmovi nametnuli kao vodeći hrvatski kulturni izvozni proizvod.

Što nakon Festivala?

Je li mu status javne ustanove prednost ili mana? S obzirom upravo na taj status, bi li ta ustanova svoje djelovanje trebala proširiti na cijelu godinu?

– Višković-Vukić:

Tijekom proteklih 54 ljeta Festival su organizirale razne ustanove. Status same ustanove ima i prednost i mane. Specijalizirana ustanova koja se time bavi dobro je riješene, dakako uz pretpostavku da je kadrovski ekipirana i da ima sigurnu financijsku potporu. Ustanova na čijem sam čelu, iako osnovana u prosincu 2002., još nije jasno artikulirana i bremenita je problemima: nedovoljan broj djelatnika, neuvjetan prostor, povećane materijalne obveze iz prethodnih godina, dotrajala tehnika. Zato sam od samog dolaska sa suradnicima počela s analizom postojećeg stanja i preustrojem, često rabim i riječ sanacija. Ustanove u čemu imamo stvarnu potporu Grada Pule. Istovremeno pripremamo i organizaciju Festivala – što nije nimalo lako!

Inače, Ustanova je registrirana i za prikazivanje, snimanje i distribuciju filmova i videofilmova, te organizaciju ostalih kulturnih manifestacija. U suradnji s *Kinematografom internacional 1907. d.o.o.* vodimo i jedino pulsko kino (do adaptacije kina Zagreb) u dvorani INK-a, a sudjelujemo i u logističkoj pripremi drugih gradskih programa

Treba li i može li, možda, biti zamašnjak za nove smjerove razvoja samoga grada Pule ili cjelokupne filmske industrije?

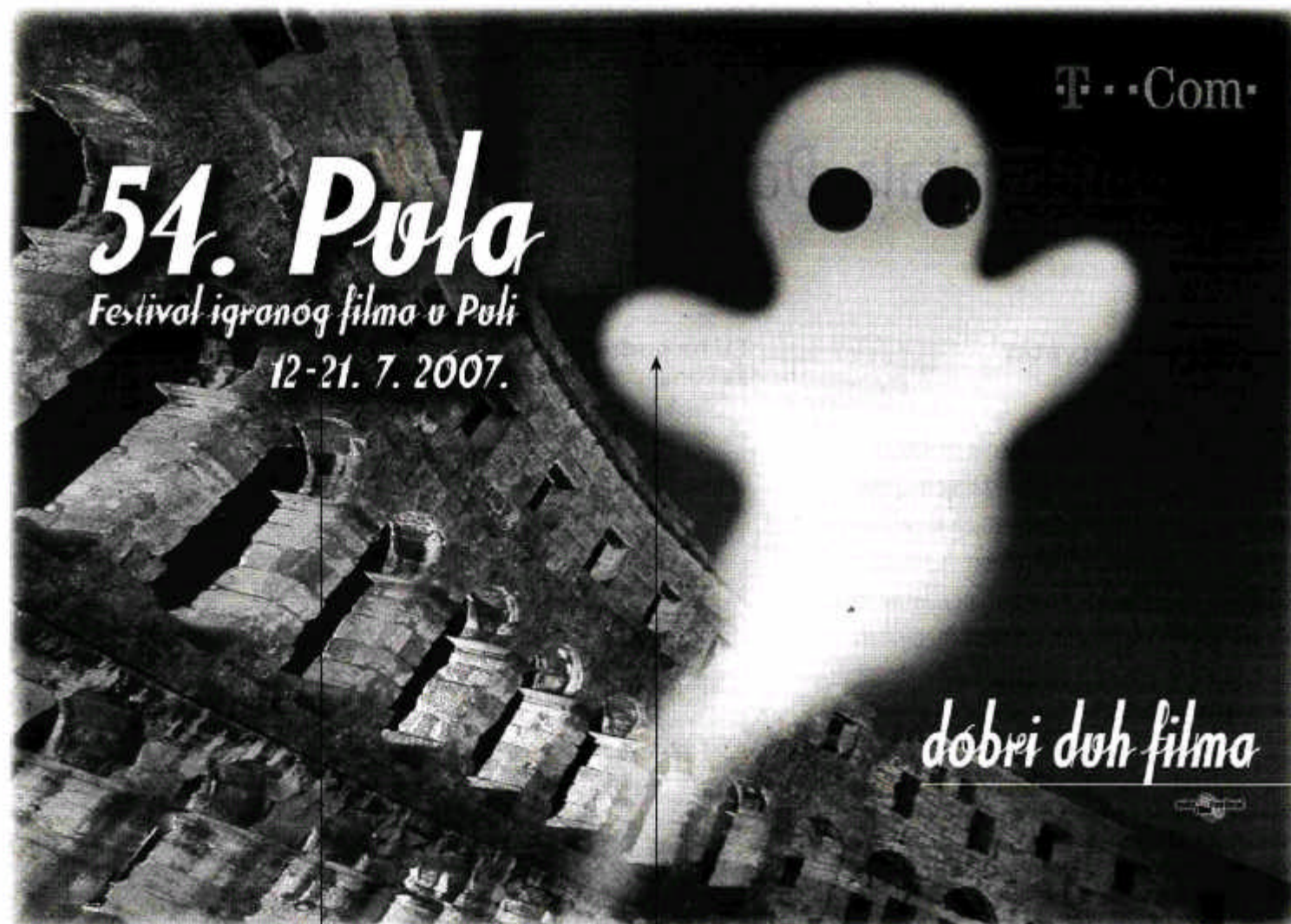
– Višković-Vukić: Prerano je o tome govoriti – sada se "borimo" s pripremanjem kako bismo u tako kratkom vremenu dobro organizirali predstojeću manifestaciju – no mislim da je ustanova koja organizira tako značajan festival već odavno trebala biti mjestom kreativnog iskrenja! Puljani vole ljetne filmske projekcije, od one prve Revije stranog filma u Areni daleke 1953. (kad je po predstavi bilo više od 5000 gledatelja) pa do danas. Začinjavac Marjan Rotar je to znao prepoznati već od 1954. Pula ima Festival igranog filma!

Zašto se onda Pula, i pored gotovo pet i pol desetljeća održavanja Festivala nije razvila u grad filma i filmskog stvaralaštva a jest u sferi sceniskog, glazbenog i likovnog? Odgovor koji kaže da je to zbog broja stanovnika našega grada i velikih troškova koje razvoj filmske umjetnosti pretpostavlja zasigurno stoji, ali ne zadovoljava mlade obrazovane i talentirane Puljane. Već ih ujeseš kanim okupiti i zamoliti za suradnju u kreiranju vizije razvoja ove ustanove.

Istovremeno mislim da sama manifestacija, uza sve drugo, mora postati i mjestom umrežavanja, svojevrsni "merkat" – mjesto susreta, upoznavanja, poslovnog dogovaranja.

U prvom planu filmski umjetnici, a ne producenti i sponzori

Bitna je festivalska odrednica nesumnjivo nacionalni natje-

čateljski program te ga bitno određuje cjelokupna filmska proizvodnja; smatrate li nužnim za danijeb razvoj filmske industrije donošenje zakona o filmu ili bi nam trebali neki drugi oblici reguliranja/poticanja?

– Vidačković: Novi Zakon o audiovizualnim djelatnostima predviđa vrlo kvalitetne nove mehanizme prikupljanja sredstava za potrebe filmske produkcije, koja bi, ako Zakon u cijelosti profunkcionira, mogla biti udvostručena. Zakon također predviđa osnivanje Hrvatskog audiovizualnog centra koji bi trebao postati stožerna institucija hrvatske kinematografije kakvu smo dugo iščekivali.

Čini mi se da su posljednjih godina problemi financiranja proizvodnje filmova u prvi plan istaknuli producente, donatore, sponzore, dok su režiseri, glumci i svi ostali umjetnički kreativci potisnuti u drugi plan. Možemo li, i kakva bi bila uloga festivala u tome ponovo, u fokus razgovora dovesti umjetničke dosege cjelokupnog filmskog ostvarenja, ali i pojedinih npr. glumačkih ostvarenja?

– Vidačković: Jačanje rejtinga festivala u zemlji i inozemstvu definitivno može pomoći hrvatskim filmskim kreativcima, jer upravo se Festival igranog filma u Puli najmanje bavi producentima, sponzorima i donatorima i uvijek u prvi plan stavlja, vrednuje i nagrađuje filmske umjetnike. Organiziramo njihove razgovore s novinarima, pratimo ih putem biltena i weba, nagrađujemo Zlatnim arenama i radimo za njih sve što možemo, no na fokus ipak više utječu mediji koji o Festivalu izvještavaju, a koji ponekad imaju druge prioritete.

Zdenka Višković-Vukić: Mislim da je ustanova koja organizira tako značajan festival već odavno trebala biti mjestom kreativnog iskrenja!

Tko su članovi ovogodišnjeg žirija?

– Vidačković: Vrlo jakim međunarodnim žirijem, koji će odlučivati o nagradama u natjecateljskom programu Europolis-Meridijani, predsjedavat će Eva Zaoralova, umjetnička ravnateljica festivala u Karlovym Varyma, a članovi Žirija su i Serge Sobczynski, ravnatelj programa Tous les Cinemas du Monde festivala u Cannesu, Roland Rust, umjetnički ravnatelj festivala istočnoeuropskog filma u Cottbusu, Ana Maria Percavassi, osnivačica i umjetnička ravnateljica Alpe Adria Film Festivala u Trstu i Phillip Bergson, novinar i filmski kritičar BBC World Servicea. Oni ostaju u Puli do kraja Festivala i gledat će sve hrvatske filmove. Na Festival su osim navedenih festivalskih ravnatelja pozvani i selektori međunarodnih festivala u Cannesu, Veneciji i Berlinu, kao i novinari Varietyja i Screen Internationala.

Međunarodni žiri formiran je još krajem prošle godine, dok će žiri nacionalnog programa biti imenovan i objavljen tek nekoliko tjedana prije festivala, kako bi olakšali život njegovim članovima koji su i sami uvijek dio hrvatske filmske zajednice i imaju odgovoran zadatak prosuđivanja uspješnosti vlastitih kolega.

Budžet i infrastruktura

S obzirom na dugogodišnje iskustvo u organizaciji kulturnih događaja i manifestacija, jeste li i filmskom festivalu u Puli donijeli kakve organizacijske novine?

– Višković-Vukić: Na žalost, ograničena sam sredstvima i što je možda još bitnije – vremenom! Iskustvo koristim u postavljanju održive i djelatne organizacijske sheme. Istovremeno sam s brojnim kolegama počela promišljati 55. festival kojem se već sada radujem.

Dio tima ste "naslijedili", dijelom ste angažirali nove ljude, pa predstavite nam svoje suradnike.

– Višković-Vukić: U ustanovi sam zatekla mali broj djelatnika – na njezinu funkcioniranju i organizaciji festivala, pored ravnatelja, bila su zaposlena tri djelatnika Suzana Požgaj, Sanela Omanović i Veljko Ujčić te umjetnički ravnatelj Zlatko Vidačković, kojega je ministar kulture imenovao na razdoblje od dvije godine (54. i 55. festival). O realizaciji kinoprojekcija brinu se dva djelatnika: Robert Zuban i Jasmina Joldić. Naravno da s ovim brojem djelatnika i zatečenim načinom rada nije moguće jamčiti zakoniti rad ustanove niti kvalitetno i promptno realizirati ovako zahtjevan

međunarodni program kao što je Festival igranog filma. Nije moguće ni vrsno obavljanje ostalih, vrlo bitnih poslova: skrb o pozornici i njezino iznajmljivanje, prikazivačku djelatnost, adaptaciju Kina.

S obzirom na to da se s pripremanjem već kasnilo, od sredine travnja pridružila nam se kao izvršna producentica Festivala Tanja Miličić (2002. diplomirala je film, fotografiju i vizualne medije na Sveučilištu Napier u Edinburgu). Miroslav Tatić, tehnički direktor festivala iz osamdesetih godina i sadašnji ravnatelj Rijeka kina savjetnik je u odjelu tehnike. Zlatko Vidačković je odabrao suradnike koji se brinu o izdavačkoj djelatnosti – katalog i bilten uredit će Boško Picula, a web stranicu Goran Ivanišević iz Zagreba.

Koliko će koštati 54. festival igranog filma u Puli i na koji način je – onako suboparno rečeno – zatvorena financijska konstrukcija?

– Višković-Vukić: Do sada je za 54. festival osigurano ukupno 2,915.000 kuna; Ministarstvo kulture 1,525.000 kuna, Grad Pula 920.000 kuna, Istarska županija 200.000 kuna i sponzori 270.000 kuna. Od ulaznica i sponzorstva u naravi očekujemo još oko 500.000 kuna. Grad Pula, pak, za funkcioniranje ustanove (plaće i materijalni troškovi) izdvaja ove godine još dodatnih 1,1-80.000 kuna. Usporedbe radi: manifestacija je osamdesetih godina koštala točno koliko i jedan (srednjobudžetski) igrani film. Teško da će se s ovogodišnjim sredstvima moći vratiti "glamur" tih godina, no svaka-ko kanim poboljšati tehničke uvjete, posebice projekcija filmova u Areni. ■